

Báo chí cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên mới

PGS, TS. TRƯƠNG THỊ KIÊN

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: kien_bctt@yahoo.com

Nhận ngày 29 tháng 12 năm 2024; chấp nhận đăng tháng 2 năm 2025.

Tóm tắt: Tháng 6/2025, báo chí cách mạng Việt Nam tròn 100 tuổi - mốc son lịch sử với những thành tựu, dấu ấn đáng tự hào. Hàng trăm tòa soạn, hơn 40.000 nhà báo và cán bộ, phóng viên đã giúp báo chí cách mạng Việt Nam thực hiện tốt sứ mệnh tuyên truyền thi đua yêu nước, khơi dậy tự tin, tự lực, tự hào dân tộc, thúc đẩy phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của đất nước. Bước sang kỷ nguyên mới với nhiều thời cơ và thách thức đan xen, báo chí phải tiếp tục nỗ lực phát triển, trở thành lực lượng tiên phong dẫn dắt, củng cố niềm tin cách mạng trong thực hiện mọi nhiệm vụ chính trị của nhân dân. Cùng với đó, hoạt động quản lý báo chí cũng cần chuyển đổi nhanh, mạnh, sáng tạo, góp phần cùng báo chí đưa đất nước bay lên hùng cường, thịnh vượng.

Từ khóa: báo chí cách mạng Việt Nam; thành tựu rực rỡ; thách thức chuyển đổi số; kỷ nguyên mới.

Abstract: In June 2025, Vietnamese revolutionary journalism will celebrate its 100th anniversary—a historic milestone marked by remarkable achievements and proud legacies. With hundreds of news agencies, over 40,000 journalists, and thousands of media professionals, the revolutionary journalism has effectively fulfilled its mission of promoting patriotism; fostering national confidence, self-reliance, pride; and contributing to the country's economic, cultural, and social development. Entering a new era filled with both opportunities and challenges, Vietnamese journalism must continue evolving, positioning itself as a pioneering force that strengthens revolutionary faith in achieving national goals. Additionally, media management must undergo rapid, dynamic, and innovative transformations to support journalism in advancing Vietnam toward a prosperous and powerful future.

Keywords: Vietnamese revolutionary journalism; outstanding achievements; digital transformation challenges; new era.

Báo chí cách mạng Việt Nam: 100 năm thành tựu rực rỡ

Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc Việt Nam, Người đã khai sinh nền báo chí cách mạng bằng sự ra đời tờ Thanh Niên - cơ quan ngôn luận của tổ chức “Việt Nam Thanh niên Cách mạng đồng chí Hội” ngày 21/6/1925.

Sau tờ báo Thanh niên, Bác cũng sáng lập và chỉ đạo thành lập các tờ Công Nông (1926), Lính Kách Mệnh (tiền thân của báo Quân đội Nhân dân ngày nay, 1927), Tạp chí Đỏ (1930), Dân chúng

(1938), Việt Nam độc lập (1941), Cứu quốc (1942), Cờ Giải phóng (1942), Sự thật (1945) (hiện nay là báo nhân dân...). Dù bận trăm công ngàn việc, kể cả thời gian làm Chủ tịch nước, Chủ tịch Đảng, vào những thời điểm đất nước “ngàn cân treo sợi tóc”, nhưng Bác vẫn luôn chăm lo xây dựng, phát triển sự nghiệp báo chí. Kể từ bài báo đầu tiên “*Vấn đề dân bản xứ*” đăng trên báo Nhân đạo của Đảng Cộng sản Pháp năm 1919 đến bài báo cuối cùng trên báo Nhân Dân ngày 1/6/1969 trước khi mất, Bác đã để lại một di sản báo chí khoảng trên dưới

2.000 bài⁽¹⁾. Bằng trái tim, khối óc và cả tình yêu sâu nặng dành cho báo chí, Hồ Chí Minh đã đưa

Thanh Niên

Diện mạo báo Thanh Niên - tờ báo cách mạng đầu tiên của Việt Nam.

báo chí cách mạng Việt Nam trở thành vũ khí sắc bén trong cuộc đấu tranh giành độc lập tự do, giải phóng dân tộc, đưa người dân thoát ách cầm tù, lao khổ, lầm than.

Bác nhấn mạnh, nhiệm vụ của báo chí là phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng. Báo chí ra đời và phát triển nhằm đáp ứng yêu cầu thông tin, giao lưu văn hoá, tư tưởng, phát triển kinh tế, chính trị. Tại buổi nói chuyện tại Đại hội lần thứ Ba của Hội nhà báo Việt Nam ngày 8/9/1962, Bác nhấn mạnh: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”; và trong Thư gửi các họa sĩ nhân dịp triển lãm hội họa đăng trên báo Cứu quốc, số 1986, ngày 5/1/1952, trong bối cảnh toàn dân đang thực hiện “toàn dân, toàn diện” chống thực dân Pháp xâm lược, Bác nói: “Văn hoá nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em là chiến sĩ trên mặt trận ấy”. “Đối với những người viết báo chúng ta, cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ hịch cách mạng để đảng viên quần chúng đoàn kết đấu tranh, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, vì độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hoà bình thế giới” (Báo Nhân dân, ngày 24/4/1965). Người nhấn mạnh, nhà báo phải có dũng khí, có “lập trường chính trị vững chắc”, “chính trị phải làm đúng. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được”.

Bác đặc biệt quan tâm đến tự do báo chí, vì

theo Bác, báo chí là quyền lợi tinh thần to lớn của dân tộc, biểu hiện ý chí và nguyện vọng của nhân dân. Báo chí là thước đo tinh thần dân chủ của một xã hội, phản ánh rõ nét trình độ phát triển văn hoá, khoa học, kinh tế và mọi mặt của đời sống xã hội. Trong nhiều bài viết của mình, Nguyễn Ái Quốc cực lực lên án việc “ở một nước có đến 20 triệu dân mà không có lấy một tờ báo (...) bằng tiếng mẹ đẻ của chúng tôi”; phản đối chế độ kiểm duyệt báo chí của thực dân Pháp “trước khi đưa đi nhà in, tất cả các bài báo phải dịch ra tiếng Pháp và đưa kiểm duyệt đã. Cấm ngặt những tờ thông tin ấy không được đả động gì đến những vấn đề chính trị hay tôn giáo mà chỉ được đăng những tin tức thông thường, những vấn đề xét ra có lợi cho nhà nước”⁽²⁾; lên án tình trạng đàn áp báo chí, đàn áp nhà báo ở Việt Nam và ở Đông Dương...

Người xác lập những phẩm chất của người làm báo: chính xác, giản dị, đi sâu vào lòng người đọc, biết kêu gọi, luận bàn, bày tỏ quan điểm xây dựng đất nước, cổ vũ, biểu dương những ưu điểm, phê phán những mặt hạn chế, tiêu cực. Các bài viết của Người vừa giản dị, dễ hiểu, nhưng sắc sảo về lý luận, chính xác và phong phú về cứ liệu thực tế, tạo nên sức thuyết phục cao, có chiều sâu về tri thức, thấm đẫm cốt cách văn hoá dân tộc.

Thấm nhuần những huấn thị, lời dạy của Bác, Đảng ta luôn tạo mọi điều kiện tốt nhất cho báo chí phát triển. Gần 100 năm qua, báo chí cách mạng Việt Nam luôn hoàn thành tốt sứ mệnh về vang được Đảng, Nhà nước giao phó, gắn bó chặt chẽ với sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Trong 2 cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, báo chí là “tờ hịch cách mạng”, cổ vũ lòng yêu nước, tinh thần tương thân tương ái, “đánh cho Mỹ cút, đánh cho ngụy nhào”, đem lại hòa bình, độc lập, tự do cho dân tộc. Trong thời bình, báo chí “là phương tiện thông tin, công cụ tuyên truyền, vũ khí tư tưởng quan trọng của Đảng và Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội, xã hội - nghề nghiệp, là diễn đàn của nhân dân” (theo Nghị quyết HNTƯ 10 khóa XI, tháng 1/2015).

Đảng, Nhà nước tạo mọi điều kiện để đảm bảo quyền tự do báo chí cho mọi tổ chức, cá nhân. Việt Nam xây dựng hệ thống hạ tầng đồng bộ, hiện đại, để người dân mọi vùng miền đều có khả năng truy cập Internet. Theo báo cáo mới nhất của *We Are Social* về tình hình thị trường kỹ thuật số tại Việt Nam năm 2024⁽³⁾, tính đến thời điểm đầu năm 2024, Việt Nam đã có tới 78,44 triệu người dùng Internet (chiếm 79,1% dân số); 73,3% dân số sử dụng mạng xã hội; 92,7% người dùng Internet sử dụng ít nhất một nền tảng mạng xã hội. Từ sự phát triển của Internet, hệ thống truyền thông mạng cũng phát triển mạnh. Báo điện tử, trang thông tin điện tử cùng hàng vạn website, blog và các trang facebook, youtube, tiktok... cá nhân ra đời, cập nhật mọi thông tin, vấn đề về cuộc sống của người Việt Nam ở trong nước và nước ngoài, cũng như những vấn đề thời sự trong khu vực, trên thế giới nhanh chóng theo phút, theo giờ.

Việt Nam luôn “rộng cửa” chào đón các hãng thông tấn báo chí đến đặt cơ quan, văn phòng đại diện, liên kết xuất bản, phát sóng, phát hành các sản phẩm báo chí tại Việt Nam. Hiện nay, đã có gần 40 hãng truyền thông quốc tế có mặt tại Việt Nam, trong đó có nhiều hãng lớn như: *CNN*, *Reuters*, *AP*, *AFP*, *Kyodo*, *Hãng Thông tấn Asia (Hàn Quốc)*, *Nhật báo Kinh tế Aju (Hàn Quốc)*; *Hãng Thông tấn Rossiya Segodnya (Nga)*... Phóng viên nước ngoài được tạo những điều kiện tốt nhất để tác nghiệp tại Việt Nam theo đúng quy định pháp luật.

Ở chiều ngược lại, các cơ quan báo chí lớn của Việt Nam, như: Thông tấn xã Việt Nam, Báo Nhân Dân, Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam có cơ quan thường trú tại tất cả các khu vực, ở nhiều quốc gia (Thông tấn xã Việt Nam có thường trú ở 28 quốc gia; Đài Tiếng nói Việt Nam thường trú ở 13 quốc gia Đài Truyền hình Việt Nam có thường trú ở 8 quốc gia...). Công tác truyền thông chính sách cho người Việt Nam ở nước ngoài là một nhiệm vụ quan trọng để giúp kiều bào ta hiểu rõ, hiểu đúng về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật

của Nhà nước, góp phần tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên lĩnh vực thông tin đối ngoại.

Cùng với đó, các nhà báo Việt Nam cũng được Nhà nước tạo điều kiện tốt nhất để đi học tập, trao đổi kinh nghiệm chuyên môn, tác nghiệp báo chí tại bất cứ đâu trên thế giới, phù hợp với luật pháp của Việt Nam và của quốc gia sở tại để nâng cao trình độ, năng lực công trong tác báo chí, truyền thông.

Tính đến năm 2024, theo số liệu từ Ban Tuyên giáo Trung ương và Bộ Thông tin và Truyền thông⁽⁴⁾, nhân sự hoạt động trong lĩnh vực báo chí khoảng 41.000 người, với khoảng 21.000 nhà báo được cấp thẻ nhà báo; 812 cơ quan báo, tạp chí in và điện tử. Cả nước có 72 cơ quan hoạt động phát thanh, truyền hình (báo nói, báo hình), trong đó có 2 Đài quốc gia: Đài Tiếng nói Việt Nam (VOV), Đài Truyền hình Việt Nam (VTV); 64 Đài phát thanh truyền hình địa phương. Tuy nhiên, các đơn vị này đã được chuyển chức năng, nhiệm vụ về Truyền hình Việt Nam VTV. Từ tháng 12/2024, có 3 đài/đơn vị là VTV, Vnews và Đài Truyền hình TPHCM được cấp giấy phép biên tập kênh truyền hình nước ngoài để biên tập 49 kênh truyền hình nước ngoài... Tổng cộng có 79 kênh phát thanh, gần 200 kênh truyền hình với hàng ngàn chương trình được phát sóng mỗi ngày.

Với số lượng cơ quan và sản phẩm báo chí đa dạng như vậy, lượng thông tin khổng lồ trong nước, thế giới về mọi lĩnh vực, vấn đề được cập nhật liên tục, thỏa mãn nhu cầu thông tin phong phú của công chúng. Gần như tất cả các tờ báo, sản phẩm báo phát thanh, truyền hình, báo mạng điện tử đều được phát miễn phí để mọi người dân đều có cơ hội tiếp nhận. Báo in được bán với giá thành thấp; nhiều tờ báo in được cấp phát miễn phí cho đối tượng ưu tiên, như bà con dân tộc thiểu số và miền núi, vùng đặc biệt khó khăn (theo Quyết định số 45/QĐ-TTg ngày 9/1/2019).

Theo “Đề án chuyển đổi số quốc gia”, các cơ quan báo được tạo điều kiện chuyển đổi thành cơ quan báo chí đa phương tiện, đa loại hình, hiện diện trên môi trường Internet. Các loại hình báo

chỉ di động, báo chí mạng xã hội, báo chí trí tuệ nhân tạo... xuất hiện, thỏa mãn nhu cầu tiếp nhận đa giác quan (nghe, nhìn, đọc) mọi lúc, mọi nơi của công chúng. Đồng thời, các hình thức tương tác với công chúng được mở rộng. Mô hình truyền thông hai chiều, đặc biệt qua báo mạng điện tử và mạng xã hội, đã tạo cơ hội để công chúng được bày tỏ chính kiến, quan điểm, nguyện vọng trước mọi vấn đề, sự việc đang diễn ra trong đời sống xã hội, như: vấn đề bảo vệ môi trường, bảo vệ quyền trẻ em, quyền phụ nữ, chống biến đổi khí hậu, chống tham nhũng, tiêu cực, các quyền và lợi ích hợp pháp khác; được tham gia vào tiến trình ban hành chính sách và giải quyết vấn đề xã hội...

Như vậy, dưới ánh sáng của tư tưởng Hồ Chí Minh, dưới ngọn cờ Đảng vĩ đại, nền báo chí cách mạng Việt Nam đã trải qua gần 100 năm với những thành tựu rực rỡ, cho thấy rõ sự nỗ lực, quyết tâm nắm bắt cơ hội, vượt qua thách thức, khó khăn của các cơ quan báo chí và đội ngũ nhà báo.

Tất nhiên, bên cạnh thành tựu, báo chí Việt Nam cũng còn tồn tại những “vết xám”, “vết đen”, một số hạn chế, bất cập. Dưới tác động của nền kinh tế thị trường, một số tờ báo chạy theo xu hướng thương mại hoá, một bộ phận nhà báo vi phạm luật pháp và đạo đức báo chí.

Theo Báo cáo của Bộ Thông tin và Truyền thông⁽⁵⁾, chỉ tính từ tháng 1-11/2024, Bộ đã ban hành 25 quyết định xử phạt vi phạm hành chính về lĩnh vực báo chí, mức phạt 900.750.000 đồng. Tại các địa phương, xử phạt vi phạm hành chính báo chí 11 vụ việc với tổng số tiền 192.000.000 đồng. Hội đồng xử lý vi phạm đạo đức nghề nghiệp cấp Trung ương đã xử lý 8 vụ việc liên quan đến 17 trường hợp là phóng viên, cộng tác viên vi phạm pháp luật; ban hành quyết định khai trừ, thu hồi 5 thẻ hội viên vi phạm pháp luật của Tạp chí Môi trường và Đô thị Việt Nam; đang tiến hành thủ tục quy trình khai trừ, thu hồi 2 thẻ hội viên vi phạm pháp luật...

Tình trạng “báo hóa” tạp chí, “báo hóa” trang thông tin điện tử, “báo hóa” mạng xã hội, biểu hiện “tư nhân hóa” báo chí tiếp tục diễn ra. Vẫn

còn tình trạng nhiều tạp chí điện tử thể hiện xu hướng phản ánh, thông tin sự kiện đơn thuần, dẫn đến thông tin không phù hợp tôn chỉ mục đích, tính chất hoạt động của tạp chí; một số đài phát thanh - truyền hình chưa có nhiều chương trình thật sự hấp dẫn, có tính phát hiện, định hướng, có chiều sâu; tính xây dựng, phản biện xã hội của một số chương trình, tin, bài chính luận chưa cao, chưa sắc bén và thuyết phục; một số cơ quan báo, tạp chí có dấu hiệu không rõ ràng liên quan hoạt động xã hội và hợp tác truyền thông⁽⁶⁾...

Báo chí sẽ còn đi trên những tiến trình phát triển mới. Trên chặng đường đó, các cơ quan báo chí còn phải tiếp tục nỗ lực để phát huy thành tựu, loại bỏ hạn chế, yếu kém, xây dựng một nền báo chí cách mạng Việt Nam thực sự chuyên nghiệp - nhân văn - cách mạng - hiện đại.

Những thách thức chuyển đổi số báo chí trong kỷ nguyên mới

Báo chí Việt Nam đã có một công cuộc “dịch chuyển thế kỷ”, từ báo chí truyền thống sang báo chí chuyển đổi số. Bắt đầu từ năm 2023, chuyển đổi số hoạt động báo chí đã được đưa vào chiến lược, quyết định, kế hoạch của Chính phủ, Bộ Thông tin và Truyền thông. Sau Quyết định phê duyệt *Chiến lược chuyển đổi số báo chí đến năm 2025, định hướng đến năm 2030* ngày 06/4/2023 của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Thông tin và Truyền thông đã ban hành nhiều Quyết định về chuyển đổi số báo chí, bao gồm: *Kế hoạch hành động triển khai Chiến lược chuyển đổi số báo chí đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*; *Kế hoạch bồi dưỡng, tập huấn về chuyển đổi số năm 2023 cho cán bộ, công chức, viên chức các cơ quan truyền thông, báo chí*; *Bộ Chỉ số đánh giá, đo lường mức độ trưởng thành chuyển đổi số báo chí*; *ra mắt Trung tâm hỗ trợ chuyển đổi số báo chí*... Ngoài ra, là các quyết định, kế hoạch chuyển đổi số ban hành riêng cho loại hình báo phát thanh, truyền hình, báo mạng điện tử.

Có thể khẳng định, những chính sách trên là điểm tựa về mặt chính trị, pháp lý để các cơ quan báo chí có cơ sở tiến hành chuyển đổi số, vạch định đường lối phát triển, có chủ trương rõ ràng

trong đầu tư nguồn nhân lực, công nghệ, tài chính. Căn cứ vào Chiến lược chuyển đổi số, các cơ quan báo chí hướng đến mục tiêu phát triển chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại, làm tốt hơn nữa sứ mệnh thông tin tuyên truyền phục vụ sự nghiệp cách mạng của Đảng, sự nghiệp đổi mới của đất nước; đảm bảo vai trò dẫn dắt, định hướng dư luận xã hội, giữ vững chủ quyền thông tin trên không gian mạng; đổi mới hiệu quả trải nghiệm của độc giả; tạo nguồn thu mới; thúc đẩy phát triển ngành công nghiệp nội dung số.

Bằng sự quyết tâm của các cơ quan báo chí, sự vào cuộc mạnh mẽ của Bộ Thông tin và Truyền thông, sự hỗ trợ của UBND các tỉnh, thành phố trong cả nước, diện mạo báo chí cách mạng Việt Nam đã được khoác lên mình một bộ áo mới - bộ áo “chuyển đổi số”, hiện đại, sinh động, nhiều tính năng. Năm 2023, có 339 cơ quan báo chí hoàn thành đạt yêu cầu và được cấp tài khoản chính thức để thực hiện đánh giá mức độ trưởng thành chuyển đổi số báo chí cho đơn vị, trong đó có 10 cơ quan đạt mức Xuất sắc⁽⁷⁾. Sang năm 2024, đã có 28 cơ quan báo chí đạt mức Xuất sắc; số lượng cơ quan đạt mức Khá là 55 đơn vị, tăng 6,3% và số đơn vị đạt mức Trung bình giảm⁽⁸⁾.

Trong câu chuyện chuyển đổi số báo chí, Bộ Thông tin và Truyền thông cũng đã ứng dụng chuyển đổi số quản lý để kết nối online với các cơ quan báo chí, thực hiện “quản lý không tiếp xúc”. Phần mềm rà quét nội dung số giúp Bộ “bắt mạch” được sức khoẻ thông tin của từng toà soạn nhanh chóng, chính xác, phát hiện ngay lập tức, xử lý nghiêm minh tình trạng ẩn bài, gỡ bài, tin sai, tin giả, tin bẩn... Phần mềm đo lường dữ liệu công chúng cũng giúp cơ quan quản lý báo chí kiểm soát dễ dàng mức độ lan toả của bài báo, tờ báo, xu hướng tiêu dùng thông tin và nhận thức của người đọc...

Có thể khẳng định, từ Luật báo chí đầu tiên số 100SL/002 do Chủ tịch Hồ Chí Minh ban bố ngày 20/5/1957, đến nay, đã gần tròn 70 năm dấu ấn của công tác quản lý báo chí. Bộ Văn hoá - Thông tin (trước đây) và nay là Bộ Thông tin và Truyền thông - với tư cách là cơ quan quản lý, đã làm tốt

sứ mệnh quan trọng, vẻ vang của mình. Thành tựu của báo chí 100 năm qua là minh chứng rõ nét nhất cho những đóng góp to lớn, đáng tự hào của công tác quản lý báo chí nói chung, của Bộ Thông tin và Truyền thông nói riêng, làm tiền đề để công tác quản lý vươn tới những thành tựu mới lớn lao hơn, ý nghĩa hơn trong tương lai.

Tuy nhiên, trong kỷ nguyên báo chí mới, báo chí nước ta vẫn đang phải đương đầu với không ít thách thức. Sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội, sự thay đổi nhanh chóng của công nghệ, nhu cầu công chúng thông minh, và thậm chí, sự thiếu một khung pháp lý chuẩn cho báo chí chuyển đổi số hoạt động... đang đòi hỏi những tư duy mới, hành động mới của các Ban biên tập.

Như đã nêu, Internet đã thâm nhập 79,1% dân số, thời gian sử dụng Internet trung bình ở nước ta là 6 giờ 23 phút/ngày năm 2024. Số lượng người truy cập mạng tăng lên như vậy, nhưng số liệu của Bộ Thông tin và Truyền thông công bố gần đây lại cho thấy, lượng truy cập toàn hệ thống báo chí điện tử chính thống giảm trên 10%⁽⁹⁾. Hầu hết các cơ quan báo chí dường như đang giảm sức hút công chúng trong “cuộc đua” với mạng xã hội. Lượng truy cập báo chí đến từ công cụ tìm kiếm của người đọc “có thể mất khoảng 50%”⁽¹⁰⁾. Mạng xã hội đang giành giật công chúng, nhưng với “thủ đoạn” thông tin độc hại, xô bồ, đã khiến diện mạo và uy tín truyền thông hiện đại trở nên chắp vá, giảm sút.

Ở góc độ công nghệ, công nghệ Extended Reality (XR), còn gọi là thực tế ảo mở rộng, và Facebook với Metaverse - vũ trụ ảo, sẽ trở thành hiện thực trong 3-5 năm nữa⁽¹¹⁾. Nhà báo AI có thể làm mọi việc thay thế nhà báo con người, với năng suất cao hơn, thậm chí chất lượng tốt hơn. AI hoàn toàn có thể tái tạo sự kiện và nhân vật chính xác như thật, có thể ngay lập tức cung cấp thông tin gốc theo nhu cầu cá nhân hoá cao độ của người tiếp nhận. Và khi đó, rất có thể, con người sẽ không đọc báo, xem tivi, nghe đài để lấy tin tức theo cách thức hiện nay. Họ sẽ cần báo chí phân tích, báo chí giải pháp, báo chí kiến tạo, báo chí truyền cảm hứng... Công nghệ đang khiến

báo chí trở nên bị động hơn, lệ thuộc hơn, và không ít cơ quan đang lúng túng, miệt mài chạy đuổi theo công nghệ mà lãng quên yêu cầu quan trọng là nâng cao chất lượng nội dung...

Trước những thách thức hiện hữu đó, các tòa báo không còn cách nào khác, phải tư duy lại hoạt động của mình. Tổ chức lại khu vực nhân sự, đào tạo phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên chất lượng cao, phân bổ tài chính, kinh phí, đầu tư hạ tầng kỹ thuật và công nghệ phù hợp... là những việc bắt buộc phải làm, làm nhanh, làm mạnh. Các cơ quan báo chí còn cần sáng tạo các mô hình sản phẩm thông tin mới trên các nền tảng khác nhau để tăng độ tương tác với công chúng, phân phối nội dung thông tin nhanh hơn, rộng hơn và chính xác theo nhu cầu; phát triển sản phẩm báo chí số chất lượng cao, xây dựng các gói sản phẩm và dịch vụ phù hợp với từng nhóm đối tượng tiếp nhận... Các cơ quan báo chí phải chủ động hợp tác với nhau để khai thác dữ liệu người dùng, tránh tình trạng cát cứ, mạnh ai nấy làm. Có như vậy, mới thu hút được siêu công chúng trên nền tảng báo chí và cả nền tảng mạng xã hội, lôi kéo quảng cáo trở về phía mình để tăng doanh thu, từng bước loại bỏ thông tin xấu độc tràn lan cản trở sự phát triển báo chí và đất nước.

Dưới góc độ quản lý, để hỗ trợ báo chí, Nhà nước cần nhanh chóng sửa đổi Luật Báo chí hiện hành. Luật của bối cảnh chuyển đổi số nên là “Luật truyền thông”, trong đó, bổ sung hệ thuật ngữ báo chí - truyền thông số, xác định rõ các loại hình sản phẩm/ dịch vụ trên đa nền tảng; định hướng rõ mô hình và phương thức hoạt động, yêu cầu chất lượng nguồn lực, trách nhiệm của cơ quan báo chí và cơ quan chủ quản; quy định rõ vấn đề bản quyền và sở hữu trí tuệ số, khai thác dữ liệu công chúng, an ninh thông tin, văn hóa truyền thông số...

Ngoài khung pháp lý, Nhà nước còn cần tính toán một cách nghiêm túc, khả thi về hỗ trợ về hạ tầng công nghệ, tài chính, nguồn nhân lực... Nếu trước đây, quản lý báo chí chỉ là xây dựng chính sách, thì giờ đây, phải làm thêm nhiệm vụ thực thi chính sách. Quản lý không thể đứng trên cơ

quan báo chí, đứng xa cơ quan báo chí, mà phải xắn tay cùng làm, hỗ trợ cơ quan báo chí phát triển bằng những hành động thực chất, có như vậy mới quản lý tốt được.

Đất nước đang vươn mình đón bắt những thời cơ, vận hội mới trong năm mới 2025. Năm 2025 cũng là thời khắc báo chí truyền thông Việt Nam hân hoan chào đón sự kiện lớn - dấu mốc lịch sử tròn Một Thế Kỷ xây dựng và phát triển, bước sang Một Kỷ nguyên báo chí mới. Cơ hội thì nhiều, thách thức cũng không ít, nhưng quan trọng là các cơ quan báo chí và quản lý báo chí phải thật sự thông minh, sáng tạo, biến thách thức thành cơ hội, theo kịp đổi mới, thậm chí dẫn dắt đổi mới, để tạo được nguồn sức mạnh tinh thần to lớn, giúp đất nước bay lên hùng cường, thịnh vượng./.

(1) Hà Minh Đức (1995), *Hồ Chí Minh - Nhà báo*, Chuyên luận - Đề tài cấp Bộ, tr.3.

(2) Theo Hồ Chí Minh (2009): *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, H., t.1 (1919-1924), tr.377.

(3) Theo: *Digital VietNam 2024*, <https://datareportal.com/reports/digital-2024-vietnam>

(4), (5), (6) Theo Báo cáo: *Hội nghị Báo chí toàn quốc tổng kết công tác năm 2024, triển khai nhiệm vụ năm 2025*, do Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ TT&TT, Hội Nhà báo Việt Nam tổ chức tháng 12/2024 tại Cần Thơ, <https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/hoat-ong-cua-lanh-ao-ang-nha-nuoc/-/2018/1034302/hoi-nghi-bao-chi-toan-quoc-tong-ket-cong-tac-nam-2024%2C-trien-khai-nhiem-vu-nam-2025.aspx>.

(7) *Công bố kết quả đánh giá mức độ trưởng thành chuyển đổi số báo chí năm 2023*

<https://pdt.gov.vn/xep-hang>

(8) Theo: *Tỉ lệ xếp hạng trưởng thành chuyển đổi số báo chí 2024*, <https://pdt.gov.vn/home-page?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

(9) Trường Thanh, *Xây dựng cơ quan truyền thông đa phương tiện - sự phát triển tất yếu trong bối cảnh CDS*, [https://ictvietnam.vn/xay-dung-co-quan-truyen-thong-da-phuong-tien-su-phat-trien-tat-yeu-trong-boi-can-h-cds-62731.html#:~:text=Số%20lượng%20người%20truy%20cập, cuộc%20đua"%20với%20MXH](https://ictvietnam.vn/xay-dung-co-quan-truyen-thong-da-phuong-tien-su-phat-trien-tat-yeu-trong-boi-can-h-cds-62731.html#:~:text=Số%20lượng%20người%20truy%20cập, cuộc%20đua).

(10) Theo Lê Quốc Minh, *Báo chí có thể sẽ mất đến 50% lượng truy cập đến từ công cụ tìm kiếm*, <https://vietnamnet.vn/bao-chi-co-the-se-mat-50-luong-truy-cap-den-tu-cong-cu-tim-kiem-2155860.html>.

(11) Theo *Chuyển đổi số trong báo chí: Xu hướng không thể đảo ngược*, <http://skhcn.hatinh.gov.vn/chi-tiet-tin-tuc/chuyen-doi-so-trong-bao-chi-xu-huong-khong-the-dao-nguoc.html>.